

**НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИПУСКНИКА СПЕЦІАЛЬНОСТІ
«231 – СОЦІАЛЬНА РОБОТА» НА МАГІСТЕРСЬКОМУ РІВНІ**

Навколо поняття «компетентність» останні часом ведеться велика кількість дискусій. Зазначені дискусії ведуться у професійних та наукових колах з метою визначення знань, вмінь та навичок, які вимагають освоєння студентами в рамках освітніх програм всіх рівнів різних спеціальностей. Спеціальність «231 – Соціальна робота» є відносно новою як в Україні так і світі. В світі формування соціальної роботи почалося на початку XX століття на громадських засадах. В 20-30 роках XX століття соціальна робота в розвинених країнах Європи та Північної Америки почала інтегруватися в систему державної політики та корпоративного соціального сектору великих промислових підприємств. Лише в другій половині XX століття соціальна робота перетворилася на повноцінну професійну діяльність та був створений недержавний сектор надання соціальних послуг як альтернатива державним соціальним службам, центрам та установам. Наведений нами шлях розвитку соціальної роботи як професійної сфери діяльності свідчить про не системність формування професійних соціальних працівників. Як показує історична ретроспектива вони формувалися як відповідь на актуальні соціальні проблеми і часто не програмувалися в освітніх програмах закладів вищої освіти, а формувалися в процесі роботи. В кінці XX століття та на початку XXI столітті в епоху постіндустріального суспільства виникла технічна можливість формування чітких компетенцій для майбутніх соціальних працівників в рамках освітніх програм за відповідною спеціальністю.

Професійна компетентність для майбутніх фахівців соціальної роботи сформована з двох етапів. Освітні програми за напрямком «231-соціальна робота» диференціюються за двома рівнями «бакалавріат» та «магістратура». Професійна компетентність кожного конкретного спеціаліста закладається як в рамках освоєння лекційних матеріалів, практичних та лабораторних занять. Важливим елементом підготовки спеціаліста зі спеціальності соціальна робота як і в рамках інших спеціальностей та освітніх програм є проходження різних видів практик починаючи від ознайомчої, закінчуючи переддипломними практиками, які відбуваються у відповідності до навчальних планів затверджених в рамках кафедр, що забезпечують відповідні освітні програми в тих чи інших закладах вищої освіти [1; 3].

На магістерському рівні професійна компетентність стандартом зазначеної спеціальності включає 16 компетентностей:

ПК №1. «Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук стосовно до завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи».

ПК №2. «Здатність планувати та здійснювати наукові комплексні дослідження з метою виявлення й аналізу соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення».

ПК №3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.

ПК №4. «Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи».

ПК №5. «Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства».

ПК №6. «Здатність оцінювати процес і результат виконаної роботи, розробляти та впроваджувати програми забезпечення якості соціальних послуг».

ПК №7. «Здатність до професійної рефлексії».

ПК №8. «Здатність до ініціювання та просування соціальних змін, спрямованих на покращення соціального добробуту».

ПК №9. «Здатність організовувати спільну діяльність, ініціювати командування, сприяти згуртуванню та груповій мотивації, фасилітувати процеси прийняття групових рішень».

ПК №10. «Здатність сприяти набуванню й удосконаленню фахівцями та нефахівцями спеціальних знань і навичок у сфері соціальної роботи».

ПК №11. «Здатність до розроблення та управління соціальними проектами».

ПК №12. «Здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через впровадження соціальних інновацій».

ПК №13. «Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи».

ПК №14. «Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, ініціювання пропозицій і рекомендацій стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи».

ПК №15. «Здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві».

ПК №16. «Здатність впроваджувати ефективний менеджмент організації у сфері соціальної роботи» [2].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Головань М.С. Компетенція та компетентність: порівняльний аналіз понять. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2011. №8(18). С. 224-234.

2. Наказ Міністерства освіти і науки України 24.04.2019р. №556. «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 – Соціальна робота для другого (магістерського) рівня вищої освіти» <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/05/06/231-sotsialna-robota-magistr.pdf>

3. Наказ Міністерства освіти і науки України 24.04.2019р. №557. «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 – Соціальна робота для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти» URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2019/04/25/231-sotsialna-robota-bakalavr.pdf>